

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. július 7.

150. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hóra . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Az uzsora.

A hitelmegvonások és az azokkal kapcsolatos súlyos pénzügyi viszonyok már is megteremtették szomorú következményeiket. Rohamosan terjed a vidéken az uzsora. A vidéki pénzügyintézetek, ezek a sokszor érdemtelennél és ok nélkül meghurcolt hitelközvetítő intézetek, kénytelenek a helyzet hatása alatt a lehető legszűkebb keretek közé szorítani munkásságukat. A legtöbbje tartja a régi hiteket de ujakat nem engedélyezhet. Ámde a hitelélet nem szünetelhet, folytonosságát kénytelen fenntartani, mert egyébként megállásra lenne kényszerítve az egész gazdasági tevékenység. De már azért sem szünetelhet, mert a pénzügyintézetek visszafizetésekre kényszerítve a fővárosi nagybankok által, maguk is kénytelenek a visszafizetéseket követelni. Ennek az a természetes következménye, hogy a tőkék felett nem rendelkező gazda, iparos vagy kereskedő — kénytelen kötelezettségeinek eleget tennő — ott venni hitelt, ahol az rendelkezésre áll. Mivel pedig pénzügyintézet nem ad, folyamodik ahhoz, akinél megveszeli az elhelyezésre alkalmas pénzt.

Kapcsolatban az imént leírt körülményekkel, nap-nap után azt tapasztalják a vidéki pénzügyintézetek, hogy a betétek megfogynak és keresve hova fordításuk helyét és alkalmát, megállapították, hogy a kivetett betéteknek csak egy része az, amely visszafizetésekre fordított egy másik jelentékenyebb része azoknak a hiteleknek a kielégítésében keres elhelyezést,

amelyek a pénzügyintézetek által nem elégtettek ki. A betevők számottevő része kiszedi betéteit a biztos helyen gyümölcsöző, de csak legfeljebb 4—5 százalékos kamatot fizető pénzügyintézettől és megkezdte tőkével a magánüzereket. Teszi ezt természetesen azért mert az adós a takarékpénztár által megítérendő betéti kamatnak kétszeresét is megfizeti. Szóval: kezdődik az uzsora!

Az itt elmondatokban azt a képet rajzolunk meg nagy vonásokban, amelynek nap-nap után való megjelenéséről számos panaszt halunk. A vidéki pénzügyintézetek anyagi bajaihoz tehát társul szegődik az a veszedelem, hogy a betéteket elvonják és az eddig fillért fillér mellé tevő kis takarékoskodó tőkés a kiszedett betétekkel versenyt támaszt a viszleszámitolási hitelétől és betététől megfosztott takarékpénztárnak, persze jó magas kamattal mellette! Vanak vidékek, ahol a kiszedett betéteket 10—12 százalékkal is kamatoztatják, kölcsönbe adva azt azoknak, akiknek maga a takarékpénztár már nem adott hitelt, legfőképpen azért, mert mint betéteket őrző intézet, kénytelen mobilizációt épp a betevők érdekében is fenntartani.

A vidéki pénzügyintézeteknek évtizedeken át azt vetették szemükre, hogy uzsoráskodnak. Holott az ő uzsoráskodásuknak az az eredménye, hogy a vidék gazdasági élete jelentősen emelkedett, hogy mezőgazdaságunk óriási lépésekkel haladt előre, hogy akadtak vállalkozóink, akik csekélyke tőkékkel számottevő iparágakat voltak képesek művelni és

hogy kereskedelmünk is fejlődött. A pénzügyintézet uzsora eddig csak pozitív eredményeket teremtett. Megteremtette mindenekelőtt azt, hogy a magyar parasztság a jólétnek olyan fokára jutott, amelyről arisztokratikus önteltséggel néz alá igen sokakra, akik ezelőtt más sorban voltak. De hogy most, amikor szinte lavinaszerűen gomolyodik lefelé a vidéki pénzügyintézetek megszorultsága kapcsán a magánuzsora, hogy minő hatással lesz szépen gyarapodó közgazdaságunkra, bajos megmondani. A tények már ma is azt mutatják, hogy nagy baj szakadt reánk. Mivel hogy halomba dőlnek azok a számítások, amelyek a legtöbb ipar alapította tevékenységét és eredményességének alapfilléreit. Micsoda kavardás van annak a fejében, aki 7—8 százalékos váltóadósságra alapította vállalkozását és most kénytelen 10—12 százalékos pénzzel, amelyet jó provízió mellett nyújtanak neki magánosok, tovább folytatni vállalkozását?!

Az a veszedelem, amelyet a központi nagybankok hitelmegvonása okozott, immár egész sorozatát érleli meg a gazdasági egyedek pusztulásának. Az a pénzügyintézet, amely a vidékre vitte a pénzt és segített vele életre támasztani gazdasági vállalkozásukat, kénytelen munkáját beszüntetni. És amíg egyrészt felülről nem kap pénzt, odahaza elszedik tőle a betéteket. — Persze a fővárosi viszleszámitolási intézetek, amelyek eddig a vidéki intézetek bonyolításának megítélésében számbavették azok betéteit is, most, amikor neszét veszik, hogy a vidéken terjedő uzsora az ösz-

„A Tengerpart“ tárcája.

Tenger fölött.

A mi gyönyörűségei Quarnerónk madárvilágát édeskevesen ismerik még nálunk. Nem is akadt még hozzáértő ember, aki tengerünk madarait arra méltatta volna, hogy alapos tanulmány tárgyává tegye őket.

A tudós nagy ritkán vetődik tengerpartunkra. Akkor is csak rövid pár napra vagy hétre. Pedig a madár megfigyelése, gyűjtése hosszabb időt követel. A vadászember is ritka vendég nálunk ide lent. Nem azért, mintha nem érdekelné a tenger madárvilága, hanem csupán annál az egyszerű oknál fogva, mert neki nem igen kínálkozik rá alkalom.

A tengeri vadászat drága multság. Ehhez a vadászathoz külön gőzös szükséges, amelyet a vadász folyton ide-oda irányít. Olyan területre ugyanis, ahol zsákmány kínálkozik. A zsákmány pedig a tengeren nagyon kétséges. A megszerzése néha nagy időbe kerül. Sok kilométernyi utat kell gyakran a gőzösnek megtennie, valamig a vadász egy-egy kiszemelt madárnak a birtokába juthat.

De épen ez az, ami a tengeri vadászatot varázslatossá teszi. A tenger határtalan síkján való szakadatlan cirkálás az örökké váló

tozó, mélyseges víznek bájjait tárja elénk minduntalan. És a sok ragyogó kép oly büvös erővel vonz, csábít magához, hogy hatalmába ejti, szinte rabjává teszi lelkünket. A zsákmány hajszolása pedig úgy tűnik föl nekünk, mint valami álom, tele szublimis költészettel, mesebeli látományokkal.

Eszembe jut egy ragyogó nyári délután, amikor kis gőzösünkön a Quarnerolo apró sziklaszigetei, az úgynevezett scoglio-k között „kolózkodtunk“.

A tenger magára öltötte volt ünneplő ruháit. Mi pedig mély álmélkodással néztük a fődélzetről köröskörül előmlő szépséget. Sikja oly sima volt, mintha tündér kezek kivasalták volna. Habja meg se moccant. Merre, mozdulatlan volt, ameddig a szem ellátott. A szemhatáron itt-ott vékony, hosszú galambszürke sziklasávok tűntek elő. A scoglio-k. És fölöttük s alattuk az ég és a tenger végtelen kékje.

Kis gőzösünket az egyik scoglio felé irányítottuk. Veglia szigete alatt fekszik és távolból úgy rémlik, mintha valami ódon sziklavár széthordott omladéka volna. Régóta ismerjük a sűrű szirtekből álló apró szigetet. Többször erre vitt már az utunk. Igazi neve Gallon. Mi azonban más néven emlegetjük. Halászkák szigete. Azért neveztük el így, mert sok a halászká rajta. A kis szigetet veszedelmes sziklazátonyok vesznek körül s emélfogva nem közelíthetjük

meg gőzösünkkel. Csónakba szállunk tehát és lassan, szinte nesztelenül a szirtek felé evezünk. Már látni is lehet egy-egy halászkát, amint a parti sziklák között, hol felszáll hol lepihen. Csodálatosan szépek ezek a feekeszárnyú, karsu madarak. Megannyi mesebeli kékmadár. Tolluk a napfényben ragyogó kéknek tetszik.

Valami száz lépésnyire lehattunk a parttól, amikor azon veszük magunkat észre, mintha a parti sziklák egyszer csak meg-elevenedtek volna. Csak úgy nyüzsgött rajtuk a sok madár. Eldördül az első lövés s éktelen sivitással száz meg száz halászká csap fel a magasba. Nagy összevisszaságban kovályognak a tenger fölött. Majd összeveszverődnek, majd pedig elszélednek, emitt fölemelkedve, amott leereszkedve. Azonban mindig aként, hogy ne jusson hozzájuk, ne érje el őket a gyilkos golyó.

Kiszállunk a partra és ki-ki egy-egy sziklatuskó mögé húzza meg magát. Lessük a kedvező pillanatot, mikor térnek vissza a szétrebbent madarak. De mintha tudnák, hogy a halál leselkedik rájuk. Egyre jobban távolodnak tőlünk és nagy sokára a sziget tulsó végén ereszkednek le.

Ekkor veszük csak észre, hogy messze a sik tengeren egy sereg vészmadár tűnik fel és gyors szárnyalással felénk közeledik. Kis idő múlva ott termünk a gőzös fedélze-

szehalmozott betétekből táplálkozik és azokat vonja el a hitelközvetítésre predesztinált intézetektől, még szűkebb körre szorítják hitelezéseiket és megtörtént nem egy esetben, hogy olyan vidéki intézet, amely az Osztrák-Magyar Banktól 200.000 koronás visszleszámitoló hitelt is kap, a fővárosi intézetek egyikétől-másikától alapos hitelredukció iránt kapott felszólítást, okul vetvén rá azt, hogy sokat veszített betéteiből. Pedig a kiszedett betéteket azok kapták, akik épp a fővárosi intézetek hitelmegszorításai folytán hitelük kielégítése nélkül voltak kénytelenek a vidéki intézethez eltávozni.

A hitelélet pusztító kényszerítői közt újabb tényező: a terjedő uzsora. Egyelőre lappangó formában. De majd a termés beszállításának idején nyilvánvalóvá lesz, hogy miféle pusztításokat végzett az az eljárás, amely válogatás nélkül, gyakorta a legkíméletlenebbül törte össze azokat a láncszemeket, amelyeken át a hitelélet fentartó ipari vállalatok, téllenségre kárhozottatott kis vállalkozók már is siratják a gazdasági munkájukat. De az őszre majd hallhatjuk a kisgazdák panaszát is és nyilvánvaló lesz, hogy azok a kíméletlenségek, amelyek a hitelmegvonások formájában jutottak osztályul a vidéki pénzintézeteknek, megtermették legfanyarabb gyömcsejüket: kis egzisztenciák elpusztítását és az uzsora terjedését.

UJDONSAGOK.

— **Személyi hir.** Baesinszky Vladimír zágrábi máv. üzletvezető tegnap Fiuméba érkezett.

— **A velencei éjszaka és a villamosok.** A mai velencei éjszaka alkalmából a villamoskocsik a következőképen fognak közlekedni a Dante-tér és az osztrák határ között: Indulás a Dante-térről 11, fél 12, 12, fél 1 és 1 órakor. Indulás az osztrák határ felől fél 12, 12, fél 1, 1 és fél 2 órakor.

— **Kirándulás Brioniba.** A Kereskedelmi és Magánisztviselők Egyesülete közli, hogy július 7-én rendezendő brioni-i kirándulására az összes jegyeket már kiadta, ennél fogva figyelemzeti a közönséget, hogy minden újabb jelentkezést kénytelen feltétlenül visszautasítani. Teljesen felesleges tehát azoknak, akiknek nincsen jegyük, a „Tátra“ gőzösnek 7 órakor történő indulásához kifáradni.

— **A Zágrábi máv. üzletvezetőség és az antialkoholizmus.** A P. H. írja: Tudvalevő, hogy az alkoholizmus elsősorban azok között

tén és neki a nagy víznek, sietünk a madarak elé.

Csakugyan vészmadarak. Csupán a gyakorlott szem tudja megkülönböztetni őket a többi vízi madártól. Messziről nézve őket az egyik azt hiszi, hogy vadkaesák, a másik meg, hogy buvárok, a harmadik pedig megesküdni rá, hogy kárókatona. A vészmadarat azonban a repülés jellemzi. Oly alacsonyan repül a víz fölött, hogy farkával szinte söpri a vizet. Hosszu barázdát szánt a tenger sima kék felületén. És ezt különösen akkor teszi, amikor leszálló félben van. Ekkor ugyanis jó sokáig úgy repül a tenger fölött, hogy a teste alsó része egészen benne van a vízben. Ha lepihen, ide-oda uszkál, szakadatlanul bukdácsol. Nagy csapatokban lepi el a tenger felületét, elevevéget kölcsönözve a sik vizek egyhangúságának.

Néha ezernél több is összeverődik egy helyen. És ha a vadász véletlenül meglepi őket, könnyű szerrel sokat ejtethet el belőlük. Mert a vészmadár nem valami nagyon óvatos madár. Néha bolondul neki megy a legnagyobb veszedelemnek is. Ha rajta ütnek, zavarba esik és bezzeg gyakran megtörténik, hogy az üldöző gőzös előtt surran el, sokszor alig száz lépésnyire a vadásztól. Ekkor persze nehezen menti meg a bőrét.

Az eledelszerzésben azonban nagy mester. Roppant szemfüles és jó mesziről észreveszi a vándorhalak vonulását. Ekkor fel-

pusztít, akiket éjszakai elfoglaltságuk kerget bele ennek a veszedelmes szenvedélynek a kárjaiba. Az éjszaka dolgozó munkás ugyan is igen gyakran úgy igyekszik küzdeni az álmoság ellen, hogy alkohollal önti magába lelket. Ez természetesen a vasutokra nézve is áll, akiknek leggyakrabban jut ki az éjszakai szolgálatból. Minthogy azonban a vasutasok nagy felelősséggel járó szolgálatának érdekeit és olykor sok ember testi épségét is nagy mértékben veszélyezteti ez a körülmény, az államvasutak intéző körei mindenkor azon voltak, hogy mentőli szűkebb körre szorítsák az alkoholizmust. Igen ügyes módját választotta az alkoholizmus elleni küzdelemnek az államvasutak zágrábi üzletvezetősége. A cameralmoravicai állomáson, amelyen — tekintve élénk forgalmát és azt, hogy fűtőház is van ottan — éjszaka mindig sokan vannak szolgálatban, kávéfőző és kristályviztőlő helyiségét rendezte be az üzletvezetőség. A helyiség a lehető legtisztább és teljesen modern gépezettel van felszerelve. Egy csésze elsőrendű minőségű kávé négy fillérbe, egy féliter kristályviz ugyanennyibe, fél liter szénsavas limonádé pedig hat fillérbe kerül. A vasuti munkások és általában a vasutasok nagy örömmel karolják fel az új intézményt, amelyet nemsokára ki kell bővíteni, mert a kísérlet várakozáson felül bevált. Napról-napra többen és többen pártolnak át a korcsmától az új intézményhez, amely egészséges üdítő italait példátlanul olcsón adja. Ez az olcsó ár természetesen csak úgy volt elérhető, hogy az államvasutak üzletvezetősége a szép cél érdekében nem sajnál egy kis ráfizetést és beéri azzal, ha a munkások a kávé, cukor, szóval az anyag árát fizetik meg. A modern berendezés és az előállítás költségeit a vasut viseli. A zágrábi üzletvezetőségnek ez az alkotása egyike az alkoholizmus elleni küzdelem legeredményesebb módjainak, amennyiben itt nem szöfcésérlést, felolvasásról, üres frázisokról, hanem tetről van szó. Az eredmény napról-napra szebb s így remélni lehet, hogy nemsokára nagy számban létesítenek ilyen intézményeket, amelyek amellett, hogy majd lehetővé teszik, hogy a munkások testi és szellemi jólétét eredményesen lehessen megvédeni az alkoholizmus pusztításai ellen, még arra is alkalmasak lesznek, hogy sok embert megvédjenek az anyagi rombolástól, amit szintén elég gyakran idéz elő az alkoholizmus. Kívánatos tehát, hogy ez az intézmény az államvasutak körén kívül is meghonosodjon.

— **Sztrájkagiláció a kikötőmunkások között.** A rendőrség letartóztatta *Damianich* Márk 28 és *Marovics* Vajo 23 éves napszámosokat, akik a Zichy-téren a kikötőmunkásokat sztrájkra akarták bírni. A rendőrség ezen a héten már több napszámost letartóztatott emiatt.

— **A Transatlantic Trust Company (New-York)** budapesti bizottsága június 30-án alkult meg. A bizottság tagjai: B a r-

száll az egész csapat és arra felé tart, ahol tinhalak vagy delfinek bukdácsolnak a tenger felületén. Mindenüvé elkísérik az apró halat üldöző tinhalakat vagy delfineket. Jól tudják, hogy ott biztos zsákmányra akadnak. Ha aztán pedig a tinhalak vagy delfinek eltűnnek, ők is csakhamar felkerednek és messzire elszállnak. Persze megint csak oda, ahol újabb delfineket vagy tinhalakat pillantottak meg.

Mennyire különb madár nálánál a kárókatona. Legalább a vadász véleménye szerint. Amíg a vészmadárba szinte léptenyomon belé botlunk, addig a kárókatona nagy nehezen tudjuk észrevenni. Gyakran a gőzösünk előtt bukkán fel s ember legyen a gáton, aki őt megpillantja. És akkor is hasztalan, mert a következő percben már eltűnt. Hiába keressük fürkésző szemünkkel, csak nem akadunk a nyomára. Ha elmerül, villámsebességgel uszik a víz alatt, hosszú utat téve meg rövid néhány perc alatt. És ha aztán messze valahol felbukkan, ugyan ki venné őt akkor észre? Csupán hosszú, vékony nyaka látszik ki a vízből, meg a feje. Ez az oka annak, hogy nehezen ejti őt zsákmányul a vadász. A tengerparti ember magnabellini névre keresztelte el. A mi magyarra fordítva „sörétevő“-t jelent. Ez a név nagyon ráillik a madárra, mert akárhányszor megesik, hogy huszszor is ráló az ember, anélkül, hogy egyszer is eltalálná.

ta Arnold udv. tanácsos, Madarassy-Beck Gyula báró dr., Madarassy-Beck Marcell báró dr., Blum Brunó igazgató, Halász Sándor dr. miniszteri tanácsos, a postatakarékpénztár igazgatója Havas Emil udv. tanácsos, Horváth Emil belügyi államtitkár, Jekelfalussy Zoltán es. és kir. kamarás, kivándorlási kormánybiztos, Klebersberg Kunó gr. dr. közigazgatási bíró, Kornfeld Pál báró igazgató, Korányi Frigyes báró dr. pénzügyminiszteri osztálytanácsos, Lers Vilmos dr. miniszteri tanácsos, Ullmann Adolf főrendiházi tag (alelnök), Weiss Fülöp vezérigazgató és Zala Adolf igazgató. — A Transatlantic Trust Company június 20-án nyitotta meg New-Yorkban magyar fiókját. A bank leszállította azokat a tételeket, amelyekre eddig a kivándorlottak pénzét a magán-bankárok hazaszállították.

— **A kikötőből. Julius 6. Érkezett:** „Lina“ olasz gőzös Zenggből, üresen; Carinolia“ osztrák gőzös Konstantinápolyból 2200 bál dohánynyal, 1000 zsák korpával, 230 zsák valloncával, 100 zsák lennaggal és 26 hordó borral; „Gallipoli“ olasz gőzös Bariból 2000 zsák korpával, 54 bál bórrel, 200 kosár zöldséggel, 10 hordó olajjal; „Jadran“ osztrák gőzös Makarskából 16 hordó borral.

Indult: „Whiefield“ angol gőzös Safforsba üresen; „Larifis“ görög gőzös Triesztbe üresen.

— **A Titanic áldozatainak segélyezése.** A Titanic emlékező katasztrófája után néhány nappal a londoni lordmayor gyűjtést indított az áldozatok hátramaradottjai javára. A gyűjtést vezető bizottság tegnap ülést tartott a Mansion Houseban, ahol Sir William Soulsby titkár beszámolt a gyűjtés eddigi eredményéről. Az eddig begyűlt összeg meghaladja a hat millió 300.000 koronát. Southampton város polgármestere bejelentette, hogy a vizsgálat adatai szerint a Titanic legénységéből 673 pusztult el és ezek közül 535 southamptoni illetőségű. Eddig el segélyt kértek: Özvegy 227, 14 éven aluli gyermek 363, 14 éven felüli gyermek 75, más családtag 225. A felsegítésre igényt tartók nemzetiség szerint így oszlanak meg: Angol 223, svéd 71, bolgár 33, orosz 19, belga 18, norvég 15, osztrák-magyar 14, szíriai 10, svájci 5, dán 3, francia 1 és olasz 1. A bizottság úgy határozott, hogy a felsegítésre irányuló kéréseket szeptember elsejéig fogadja el.

— **Elégett gyermek.** Abbazia mellett, Veprinaz községben végzetes szerencsétlen-

A kárókatona nagyon óvatos, szinte félnék madár. Épen ezért csaknem mindig ott üti fel tanyáját, ahol ritkán fordul meg az ember. Csöndes, elhagyatott öblöskében, meredező, hullámmarta szirtek között, odvas sziklamélyedésben. Gyakran megesik, hogy a seogliók között cirkáló gőzösünk egy-egy kanyarulatánál négy vagy ötszáz kárókatonából álló csapatra bukkán. Hosszu sorban ülnek a vizen ezek a fénylő tollu fekete madarak. És folyton oda figyelnek az őrt álló öreg kárókatonára, amely egy kimagasló szírtén áll és egyre ide-oda forgatja a fejét. Lesi, nem fenyegeti-e valami váratlan veszedelem a nagy családot. És ha a „vén tanár“ azon veszi magát észre, hogy baj van, hirtelen elveti magát és nesztelelül eltűnik a vízben. Persze erre valamenyny az őrszem példáját követve, szintén csakhamar a víz alá merül. Mindannyian eltűnnek, de a reakövetkező pillanatban újra megjelennek a víz felületén. Most azonban már nem együtt, egy csoportban, hanem kisebb csapatokra oszolva, távol egymástól védelmi állásba helyezkednek. Mintha ezzel a támadó erejét akarnák szétforgácsolni.

Ha ekkor üldözőbe vesszük őket, újra eltűnnek. Persze most már jó messzire elusznak a víz alatt. Amikor aztán újra felbukkannak és azon veszik magukat észre, hogy fegyverünk nem tehet kárt bennük, hirtelen fölemelkednek és szállva menekülnek

ség történt a minap. Bernecie Nicola nap-számos 4 éves Antomi nevű fia este egyedül maradt a lakásuk konyhájában. A tűzhe-lyen vacsora készült. A kis fiu a tűzzel ját-szadozott. Egy parázs a ruhájára esett, a mely nagy lángokkal égni kezdett. A gye-rek annyira megijedt, hogy kiabálni sem tudott. A szerencsétlen gyermek súlyos égé-si sebeket szenvedett, mire apja a lakásba visszatért. Kétségbeesetten szakította le az égő ruhát, de hiába. Egy órai kínlás után a gyerek meghalt. A gondatlan szülők ellen a hatóság szigorú vizsgálatot indított.

— **Prodám menekülése a halál torká-ból.** Tegnap délután Prodám Guido többször felszállt a rákosi repülőtérre és gyak-ran 100-120 méter magasan járt a levegőben és végül simán leszállt. Akik a földön gyö-nyörködtek repülésében, észre sem vették, hogy a biztos halál torkából menekült meg. A kormány tengelyének a csöve ugyanis megrepedt és a sok gorirozástól egyszerre csak letörtött a kormánykerék. Biztos lezu-hanás és rémes halál, ez volt, ami Prodám-ra várhatott. A mérész pilóta azonban nem ijedt meg, hanem két kézzel megragadta a kormányzó szerkezet tövét és kerék nélkül, kétségbeesett küzködéssel, kezével forgatva a kormányt, szerencsésen leszállt.

— **A mentőállomás működése.** A városi mentőállomás június havi kimutatása sze-rint 483 esetben nyújtott segílyt, 118 em-bert pedig a kórházba szállított.

— **Magyar bank Pittsburgban.** Pitts-burgban több magyar kereskedő néhány jó-nevű amerikai tőkepenzes bevonásával ma-gyar bankot akar alapítani részvénytársasá-gi alapon. A budapesti Első magyar ipar-bank ügyvezető-igazgatója, Keller Béla, alpitó csoporttal tárgyalásokat is folytatott a kora tavasszal olyan értelemben, hogy az új magyar bank magyarországi fizetési be-lye az Első magyar iparbank lenne. Az ak-ció most a megvalósulás felé közeledik, a mennyiben az alapítók csaknem az egész alapítókét jegyeztették és a még nem jegy-zett esekély részvénytörödeléket a napokban a magyar kivándorlóknak kínálják fel. Az alakuló közgyűlést július folyamán tartják meg és a bank augusztus elején kezdi meg működését.

— **Elutazás előtt.** Az abbaziai mólón Horváth Angela nevű urileány, aki Fiuméba akart utazni, hirtelen rosszul lett s

előlünk. A levegőben úgy tűnek föl, mint valami repülő keresztek. Sohasem emelked-nek magasabba, mint pár méternyire a tenger fölött. És ilyenkor nagy utat tesz-nek meg, egyik szigetről a másikra vándor-olva...

Gözösünk nagy gyorsan tör előre a ten-ger sima felületén. Előttünk a kéklő mesz-szeségben újabb sziklaszigetek tűnnek elő. Oda igyekszünk, mert azon vettük magun-kat észre az imént, hogy nagy madarak kő-vályognak a sziklaszigetek tájékán, a ten-ger fölött. És amint utunk egyre fogy, mindjobban kivehető a szigetek meredező szirtes háta. Már látni is az egyiket, hogy tömegtelen sok madár ül a parti sziklák, az odvas tuskók tetején.

Még néhány pillanatnyi ut és elébünk tárul a sziklasziget a maga sivár kopársá-gával, amelynek tar sziklái között alig lát-ható egy-egy lézengő, esenevész fűszál. És mégis ebben a kietlen kősvatagban ezernyi ezer sirály él, bizonyosan boldogan, mert a rengeteg nagy családnak minden tagja tud-já, hogy bezzeg nem igen juthat ide az ő legnagyobb ellensége, az ember.

Epen ezért szörnyű volt a rémület, ami-kor fegyvereinket egyszerre elsütöttük és a tompa döngés ijesztő hangja megremegtet-te a néma levegőt. Akkor zenebona támadt hirtelen a szirték fölött, hogy ámulatan, szin-te megdöbbenve szegeztek tekintetünket a szigetre.

Rettentő nagy volt a zürzavar s a ka-

ájultan esett össze. A kihívott mentők meg-állapították, hogy a szerencsétlen leány baloldali szélütést kapott. A mentők saját házukba vitték.

— **Tengerészcadétek kirándulása.** Pal-ma de Mallorcából táviratozzák, hogy a fiu-mei haditengerészeti akadémia növendékei a „Kaiserin Elisabeth” hadihajóval ideér-keztek. La j o s S a l v a t o r főherceg meg-hívására a növendékek tisztjeikkel együtt kirándultak a főherceg birtokára.

— **Magyarország és Ausztria kivitele Portugáliába.** Lissaboni főkonzulátusunk írja, hogy az 1911. évben a lissaboni kikötő-be 4 osztrák és 12 magyar (Adria) gőzös ér-kezett. Az említett hajókon Magyarország-ból 7.064.245 kg. cukor, 437.655 kg. bab, 377.570 kg. paraffin, 248.370 kg. hordódonga, 208.640 kg. gerenda, 169.264 kg. dohány, 33.280 kg. keményítő, 26.508 kg. üvegáru, 20.628 kg. maláta, 20.395 kg. kendermag, 20.000 kg. deszka, 18.191 kg. cellulóza, 15.127 kg. szárított bél, 11.000 kg. ásványvíz, 10.500 kg. lenmag, 5.244 kg. enyv, 4.062 kg. ceresin, 755 kg. likör, 664 kg. zománcozott edény, továbbá kisebb mennyiségű papír, rovarpor és kocsikenős, Ausztriából pedig 2.903.290 kg. karbur, 10.300 kg. maláta, 10.000 kg. ke-ményítő, 1.890 kg. enyv s kis mennyiségű fa-edény, lámpa, szivacs, rovarpor, üvegáru és kocsikenős érkezett. Emellett azonban azon magyar és osztrák származású áruk száma, melynek Hamburgban és egyéb északi ki-kötőkben kerülnek hajóra s melyekről meg-bizható statisztika nem áll rendelkezésre, állandóan növekszik s tulajdonképen ezek alkotják a főforgalmat Magyarország és Ausztria és Portugália között.

— **Magyar Keleti tengerhajózási rész-vénytársaság.** A Magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül „Attila” fiume-ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, „Augusta főhercegnő” gőzös buenos-ayres marseille-i útján érintette St. Vincent kikötőjét, „Erdély” gőzös Tyne-Dockban rakodik Port Said részére, „Gróf Tisza István” gőzös utban van Genuából Port Empedocle felé, „Hierony-mi” gőzös utban van Barry Docksól a Duna felé, „József Ágost főherceg” gőzös au-sztrália-fiumei útján érintette Colombo kikötő-jét, „Kelet” gőzös Galatz és Burgas kikötők

varodás a halálra ijedt sirályok között. És mintha a villám sújtott volna a sivár szirt-ekre, a tengernyi sok fehér madár nagy gyorsan felszökött s egy darabig a levegő-ben keringelve, éktelen zaj közepette, ro-hanva menekült.

Elhagyták a szigetet s mind magasabb-ra emelkedve, a sük tenger halványkék tükr-e fölött ringatva lenge testüket, valami más sziklaszirt felé szálltak.

A messze szemhatár bagyadt fényében úgy tűntek föl, mint az őszi szélből üzött, kavargó, fonnyadt falevelek. Alig látszo-tak már, de siró, panaszos hangjuk azért még egyre lehallatszott hozzánk...

Az elhagyatott, pusztá sziklaszirték előtt kis gözösünkkel vesztegelve s révede-ző szemünkkel a távozó madarakat kísérve, mely csüggedtség vett rajtunk erőt. A fü-lünkben esengett még a fehérszárnyu si-rálymadarak elhaló hangja. Mintha arra fi-gyelmeztetett volna bennünket, hogy így szállnak el és nem térnek többé vissza ifju éveink. Így foszlanak szét s örökre el-enyésznek a fényes álmok, az édes örömek, a rózsás ábrándokkal teljes szép remények. Így tűnik el lassan, egymást követve az if-jú kornak minden vágya, a szép idők min-den varázsa, a gondtalanság minden má-mora. És mi itt maradunk kietlenül, mint az előttünk meredező sziklaszirték sivár pusztasága.

Garády Viktor.

érintésével. „Kossuth” gőzös Newportban (Mon). rakodik Génua, Savona vagy Spezia részére, „Orsova” gőzös taganrog—emdeni útján érintette Gibraltar kikötőjét, „Turul” gőzös Velencében rakodik ki.

— **Hadihajóink a keleten.** Távirati tu-dosítás szerint a „Kaiser Franz Josef I.” csa-tahajónk tegnap Csingwangtavba érkezett. A hajón minden rendben van.

— **Az Osztrák Lloyd jullusi menet-rendje. Földközi-tengeri szolgálat.** A görög—levantei „A” vonal gőzösei július 14 és 28-ika körül rakodnak Fiumében Brin-disi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dar-danelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Ka-rasonda, Trebisonda és Rizeh kikötők részére.

A görög—levantei „B” vonal hajói ju-lius 7 és 21-ike körül rakodnak Fiumé-ban, Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Cala-mata, Cerigó, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesme, Smirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Kon-stantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzösei július 13. és 27.-én rakodnak Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Ret-timos Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Bur-gas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B” vonal gőzösei július 6 és 20-ika körül rakodnak Fiumében Medua Du-razzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodostó, Konstanti-nápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A szíriai „A” vonal gőzösei július 14. és 28. között rakodnak a menetrendben előirt kikötők részére.

A szíriai „B” vonal gőzösei július 7. és 21-ike körül rakodnak Fiumében, Brin-disi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Saída, Tripollisz, Alessandretta, Mersina, Lar-naco és Limassol kikötők részére.

A trieszt—kalkuttai vonal „Vindobona” gőzöse július 14-ike körül rakodik Fiumében, a menetrendben előirt kikötők részére.

x **Berlin-szálloda Budapestben.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 díszesen berendezett szobá-ból álló szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagy-szálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igaz-gatója vette át, ami egymásában garancia a szálló előkelő, szakszerű vezetésére.

x **Buccariba rándulók figyelmébe.** A gyö-nyörű fekvésű Buccari egyetlen modern szállója, étterme és kávéháza Homolka Károly honfi-társunk Jadran szállója. „A Tengerpart” ama olvasói, kik a páratlan szép, buccarii öbölbe kirándulnak, okvetlenül keressék fel Homolka gazda vendégszerető magyar házát.

x **A „Mária Immaculata” szanatorium-ban,** mely tenger fölötti magaslaton, nagy te-rületű erdőben fakszik, gyönyörű kilátással a tengerre s kitűnő levegővel, felvétetnek a nyári hónapokra üdülő hölgyek és gyermekek, — valamint a jövő iskolaevre elemi és polgáriba járó leánykák, főleg vérégenyek, kiknek, egész-ségük edzésére tengeri levegőre van szükségük. Igen jó ellátás bennlakással. Bővebbet az in-tézet előljáróságánál.

Távirat ◀▶ Telefon

Művészeti minisztérium (?)

BUDAPEST, jul. 6. A muzeumok veze-tésében már régóta válság lappang. Szalay Imre miniszteri tanácsos a nemzeti muzeum igazga-tója és a vidéki muzeumok főfelügyelője nem-soká a megválik állásától. A távozó igazgató helyét Makay Béla miniszteri tanácsossal, a kultuszminisztérium irodalmi osztályának veze-tőjével akarják betölteni. Makay azonban csak az alatt a feltétel alatt hajlandó az állást el-foglalni, ha egészen független pozíciót terem-tet a maga számára. Ezzel összefügg az a terv is, hogy külön művészeti minisztériumot akarnak a kultuszminisztériumból kihalítani.

Ez olyan tárca nélküli miniszteri állás volna, mint a király személye körüli miniszteré. Ide tartoznának az összes előadó és képzőművészetek ügyei. A reform tervezetét Makay miniszteri tanácsos fogja kidolgozni.

Osztrákok a magyarok ellen.

STOCKHOLM, jul. 6. Ma délelőtt 11 órakor ünnepélyesen megnyitották az egyéni versenyeket és nemzetek képviselői felvonultak a stadionba. A felvonulás sorrendjének megállapítása nagy vitára adott alkalmat, mert a svédek az elmaradt franciák helyett a magyarokat akarták tenni. Az ellen azonban az osztrákok erőiesen tiltakoztak és a versenyrendezés akként határozott, hogy az egyes nemzetek német mintára betűrendben következnek egymás után. Így Ausztria sorban mégis csak megelőzte a magyarokat.

Magyar zsürielnök az olimpiádon.

STOCKHOLM, jul. 6. A vívóversenyzsüri elnökévé dr. Nagy Bélát választották. Ma délután kezdik meg az egyéni vívótörversenyeket. A kerékpárverseny éjjel két órakor tartják.

Magyar győzelem az olimpiádon.

STOCKHOLM, jul. 6. A football vígaszverseny végén a magyar csapat 3:0 arányban megverte az osztrákokat. Ezzel a győzelemmel a magyarok a svédek vígaszdíjverseny serlegének a birtokába jutottak.

STOCKHOLM, jul. 6. A magyar csapat igen szépen dolgozott, ámbár a verseny nem tartozott a faire lefolyású mérkőzésekhez, mert az osztrákok az első goal után nagy elkeseredettséggel küzdöttek és sok durvaságot követtek el. A matchot a magyarok igen erős iramban indították és mindvégig feltűnő fölényel játszottak. Ez a fölény annál érdekesebb, mert Károlyi aki az angolokkal szemben a közép fedezetet a lehető legügyesebben látta el, beteg volt és a vígaszversenyben nem játszhatott. Az első félidő eredménye 1:0 volt és az első goalt Pataki rugta. A második félidőben Pataki és Bodnár szereztek goalokat a magyar csapatnak. A magyarok match további folyamán is erősen támadtak, de eredmény nélkül.

Az olimpiád bizottságának ülése.

STOCKHOLM, jul. 6. A nemzetközi olimpiád bizottsága tegnap a parlament épületében értekezletet tartott. Az ülés elején Cubertin báró elnök arany medaillont nyújtott át asvéd trónörökösnek az olimpiai játékok sikeréért való közreműködése elismerésül. A trónörökös megköszönte a bizottságnak azt, hogy Stockholmot választotta az olimpiád helyül.

A király unokájának üdülése.

PARENZO, jul. 6. Windischgraetz Erzsébet hercegnő tegnap Parenzobá érkezett s a Palace-szállóban szállt meg.

A trónörökös kirándulása.

MERAN, jul. 6. Ferenc Ferdinánd trónörökös automobilon ide érkezett. Az ut a Jaufen szoroson keresztül vezetett. A trónörökös a gyönyörű automobilkirándulást Prágában kezdte meg és Sterzingen át folytatta Meránig.

A szórakozott professzor.

BUDAPEST, jul. 6. Bolgár Jakab, a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. egyik igazgatójának feleségét két évvel ezelőtt dr. Wertheim Ernő bécsi orvostanár megoperálta. A tanár az operáció után azt mondotta, hogy a műtét kitűnően sikerült, Bolgárné azonban ennek dacára is állan-

dóan betegeskedett, súlyos láz gyötörte, úgy hogy ma beszállították a Grünwald-szanaszatóriumba, ahol új műtétet hajtottak végre rajta. Az operációnál aztán a hasüregben gátása miatt pedig 6 hónapi börtönre ítélkendőt, amelyet még a bécsi professzor felejtett ott. A túlkendő már oszlásnak indult, amikor kivették.

A véderőjavaslat szentesítése.

BUDAPEST, jul. 6. A király tegnap Ischlben szentesítette az összes katonai törvényjavaslatokat.

A szentesítésre vonatkozólag igen érdekesen nyilatkozott gróf Andrássy Gyula egy újságíró előtt:

— A véderő és az újonjavaslatok ellen — mondotta — most már nem szabad agitálni, mert az engedetlenség súlyos következményekkel járna. Az ellenzék a parlamentben tovább küzdhet, de egyedül csakis a kormány ellen.

Debrecen kölesöne.

DEBRECEN, jul. 6. Debrecen város 4 millió függő kölesönt szándékozik felvenni. Ezt az összeget azonban a helyi intézetek nem tudták folyósítani. Erről értesült egy pozsonyi uriaszony, aki 3.200.000 ajánlott fel Debrecen városának 6 és háromnegyed százalékos alapon. A tárgyalások már megindultak. Az uriaszony nevét erősen titkolják.

Kovács Gyula rabkórházban.

BUDAPEST, jul. 6. A Herczel-szanaszatóriumban ápolt Kovács Gyula képviselő állapota teljesen kielégítő s azért az ügyesség néhány nap múlva már intézkedni fog, hogy Kovácsot beszállítsák a gyűjtőfogház rabkórházába.

Kovács Gyula revolvere.

BUDAPEST, jul. 6. Szlavek Ferenc vizsgálóbíró rendeletére a törvényszéki szakértő ma próbálta ki Kovács Gyula fegyverét a bonctani intézet egyik hulláján. A lövés 9 méternyi távolságból történt s az eredményről a szakértők csak később fog előterjesztést tenni.

A német császár és a cár.

BALTISPORT, jul. 6. Tegnap délelőtt 10 órakor az orosz cár a „Hohenzollern“ jachtra ment, ahonnan mindkét uralkodó a wiborgi 25-ik gyalogezred megszemlélésére ment. A német császárt Adalbert herceg, a kancellár és környezetének egyéb tagjai kísérték. A katonai parádé pompásan folyt le.

Portugália nem szakít az egyházzal.

LISSZABON, jul. 6. A parlament 53 szavazattal 27 ellen elfogadta azt a javaslatot, hogy Portugália ne szakítson az egyházzal. Vaseoncellos külügyminiszter szerint nemesak a nép szellemi és erkölcsi emelkedettsége szempontjából hanem fontos politikai ügyek és az afrikai keresztény missziók miatt szükséges a vatikáni portugál képviselőlet fenntartása.

Érdekes eljegyzés.

BUDAPEST, jul. 6. Budapesten tegnap rendkívül érdekes eljegyzés történt. Pecsics Béla zágrábi gyógyszerész, Oillon Helén elvált férje, eljegyezte Strozzi Maya magdeburgi színésznőt, aki azelőtt a zágrábi nemzeti színháznak volt tagja.

TŐZSDE.

	Julius 4 zárlat	Mai árf. 1/21 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	841.—	845.—
Osztrák hitelrészvény	645.—	645.—
4 ^o /o-os koronajáradék	88.45	88.35
Osztr.-magy. államvasut	718.—	717.—
Jelzálogbank	460.50	460.—
Leszámitolóbank	542.50	547.—
Hazai Bank	302.25	301.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T	653.50	633.—
Rimamurányi	766.—	765.—
Salgótarjáni	756.—	764.—
Közúti Vasut	763.—	763.—
Városló Villamos	409.50	410.—
Adria	516.—	—
Déli Vasut	97.—	—
Magyar Cukoripar	3075.—	—
Rizsgyár	3900.—	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammosként)		
Buza októberre	11.38	11.32
Rozs októberre	9.38	9.38
Tengeri júliusra	8.61	8.37
Tengeri augusztusra	8.70	8.63
Tengeri májusra	7.37	7.32
Zab októberre	9.18	9.14
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	645.25	644.—
Magyar hitelrészvény	841.50	839.—
Osztrák magyar államvasut	717.50	744.50
Alpesi	988.—	955.25
Déli Vasut	—	985.15
Skoda	765.50	789.—
Osztr. koronajár.	88.35	—

	Legutóbbi köté- sek átlagár.
Fiumei és trieszti értékek:	
Fiumei 4 ^o /o-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	640.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takarékszövet.	228.—
I. Horvát Takarékpénztár	5750.—
„Indeficienter“ tengerhajóz. társ.	90.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7000.—
Magyar Horvát Szabadhajózás	960.—
Orient tengerhajózási társ.	1120.—
Ital. Forgalmi r. t.	2300.—
Magyar Olajgyár	213.—
Prodotti Chimici	8600.—
Austro-Americana	273.—
Navigazione Libera Triest	620.—
Osztrák Lloyd	546.—
Stabilim. Tecnico	10600.—
I. Trieszti Rizsgyár	915.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	350.—
Spalato Portland Cement	392.—
Assicurazioni Generali	Nap. 940.—
Riunione Adriatica	4100.—

Ha Budapestre megy

keresse fel okvetlen

PUTZUR GYÖRGY éttermeit

Budapest VII., Dohány-utca 40. sz.

Vidékiek találkozó helye! :: Színház után friss vacsora!
Külön helyiség. Villás reggeli.

Nattich Henrik :: Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométerórák és láncokban jutányos áron, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak !!! helyt ad. !!!

Feleséggyilkos férj.

KOMAROM, júl. 6. Biebel Gyula kereskedő a feleségét, aki Grünfeld Gyula asztalos házába menekült, egy konyhakéssel agyonszurta. A férjét letartóztatták. A rendőrségen azt vallotta, hogy tettét féltékenységből követte el.

Az albán lázadás.

USZKUB, júl. 6. Mitrovica mellett ma megtörtént az első ütközet az albán lázadók és a katonaság között. Az ütközetben a lázadók közül 44 meghalt, 130 pedig megsebesült. A katonaság vesztesége jelentéktelen. További összeütközések várhatók.

Repülés négy utassal.

LIPCSE, júl. 6. Schirmeister aviatikus tegnap este négy utassal 33 perc és 42 másodpercig tartó repülést végzett, amivel világrekordot állított fel.

Szerbiában nem szednek cukorvámot.

BELGRAD, júl. 6. A minisztertanács értesítette a jövedéki igazgatóságot, hogy a cukordrágulás miatt a külföldi cukor hosszabb ideig vámentesen jöhet be az országba.

Elítélt kémek.

LIPCSE, júl. 6. Az Eylers és Klink-féle kémkedési ügyben tegnap hirdették ki az ítéletet. Eylerst négy évi fegyházra és azontul öt évi rendőri felügyelet alá helyezésre, kedvesét, Klinket a kémkedés elhallgatása miatt pedig 6 hónapi börtönrre ítélték.

Kikötőmunkások sztrájkja.

LE HAVRE, júl. 6. A sztrájkoló kikötőmunkások, tegnap az attakot intéző lovasokat közáporral fogadták.

RIO DE JANEIRO, júl. 6. A santosi kikötőmunkások sztrájkolnak. Az itteni összes kikötőmunkások sztrájkja küszöbön áll.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Pénteken július 5-étől vasárnap július 7-éig.

Rendkívül nagy előadás mely tart másfél óráig.

A számüzött király.

Nagyszabású drámai színjáték. 1200 méteres film, 6 jelenetben és 46 képben.

Záradékul előadatik egy igen mulattató vigjáték.

Komptoiristanó, perfekt magyar-német gyors- és gépirónó, ki a horvát és szerb nyelvet tökéletesen bírja, több évi gyakorlattal bír, állást keres. Szíves megkereséseket e lap kiadóhivatalában „Budapest 23“ jeligével kér.

BUCCARI egyetlen modern szállója

„Jadran“ szálló

Kitünő étterem s kávéházzal. - Magyar ** konyha. - Legjobban ajánlható. **

Tulajd. Homolka Károly.

Fodrászüzlet megnyitása.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Via Galileo-Galilei (ex via Riva) 5. számú házban

uj fodrászüzletet nyitottunk.

Kifogástalan, higienikus, szakszerű kiszolgálás.

Szíves pártfogását kérem

TONCINICH és CRETICH

a Corte féle fodrászüzlet volt segédei.

Kiadó

Kiadó öt szobás uri lakás, mellékhelyiségekkel, villanyos világítással, szép villában, gyönyörű kilátással és nagy kerttel, közel a város centrumához. A lakás jelenleg tökéletesen butorozva van, de esetleg üresen is kiadó.

Közelebbi felvilágosításért írásban: postafiók 59-hez lehet fordulni.

Continental-szálló --- S u s a k.

Június 1-étől július végéig mindennap a hírneves „Zvezde“ női tamburica-zenekar

hangversenyez.

Ez a kiváló zenekar már Európa öt zsebe nagyobb városiban fellépett

• Szabad belépés •

Kezdeté este 7 órakor.

Egy pálinkamérés ::
A kivándorlási palotával szemben a legolcsóbb áron azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. :: :: ::

Rác Sándor

fővárosi tanár

fiu nevelő- és tanintézete, Budapesten

a Dunaparton, az Országház mellett, közel a Margitszigethez (V. Személynök-u. 7. l. emelet), elemi-, közép- és kereskedelmi iskolai tanulók számára. Az intézet közvetlen közelében vannak az V. ker. állami főreáliskola és főgimnázium, a keresk. akadémia és felsőkereskedelmi iskola, fővárosi polgári és elemi iskola. Elsőrendű állami és fővárosi közép- és kereskedelmi iskolai tanárok. Német, francia és angol társalgás. Zene, torna, sport. — **Magántanulókat** legbiztosabb sikerrel készít elő az intézet. — **Akad. és egyetemi hallgatók számára külön pensió** és jogi szeminárium. Prospektust szívesen küld az igazgatóság.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Ilona gyógyfürdő

Telefon 213. - FIUME. - Telefon 213.

Egész esztendőn meleg tengeri fürdők, kitünő gyógyhatású idegbaj rheuma és női bajok ellen. Gőzfürdő és kádfürdők. Nyitva reggel 6 este 6-ig

Csak valódi**LINOLEUM**

(utánzat kizárva)

Futók 67 cm. magas méterje K 1.80
" 90 " " " " 2.30

Valódi kész linoleum tapéták:

Nagyság 150/200 drbja K 12.-
" 200/250 " " 20.-
" 200/300 " " 24.-

Mosdó elé való linoleum szőnyegek 4 fémsarokkal darabja K 3.50

Viaszkosvászon alul bolyhos:

78 cm. magas méterje K 1.80
100 " " " " 2.25
115 " " " " 2.60

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME CORSO 11. TRIEST CORSO 9.

Szabott árak!

VETERAN

- Targyorsjáték -

rendezi az ő Felsége a Király legmagasabb védnöksége alatt álló

Fiumei I. Hadastyan Egyesület.

1000 nyeremény

20.019 kor.

összértékben.

Főnyeremény

Kor. 10.000

Huzás a n. mélt. m. kir. pénzügyministerium 77579-911 sz. rendelete alapján 1912 augusztus 18.-án lesz az egy-letli helyiségben politikai biztos jelenléteben.

Sorsjegyek minden bankban és dohánytözsdeben kaphatók

Egy sorsjegy ára egy K.

CIRKVENICA**Szálloda HORVÁTH Étterem****Penzió**

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gymorbajosoknak
székszorulásban szenvedőknek.

Ignánda

Keserűvíz

Az elrontott gyomort
2-3 óra alatt teljesen
rendbehozza,
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

A török katonai forradalom.

RÓMA, jul. 6. Filippopolyból jelentik: Most már kiderítették azt, hogy a török tisztek összeesküvése hova irányult. Az összes minisztereket meg akarták gyilkolni. A tett végrehajtását julius közepére tervezték.

ATHÉN, jul. 6. A török tisztek szökése folyton tart. Tegnap Szalonikiból 4 és Ceterinából 2 tiszt szökött meg. Tegnap óta kétségbeesett harc folyik Mitrovica és Vuticia körül a rendes török csapatok és a felkelők között.

Repülőgépszerencsétlenség.

LONDON, jul. 6. Loreine százados egy őrmester kíséretében felszállt egy repülőgépen, de az aeroplán félrebillenés folytán lezuhant a két katonai aviatikus halálát lelte.

Leányszöktető aviatikus.

BOROSZLÓ, jul. 6. Vinciers aviatikus, aki ellen, mint tegnap megirtuk, az államügyészség hamis bukás és hamis eskütétel miatt elfogató parancsot adott ki, tegnap önként jelentkezett Lipcsében és elárta, hogy a feljelentés bosszúból történt ellene. Ő ugyanis megszöktette Mayer nevű főnöke leányát és Osztdében feleségül vette. Midőn Mayer ezt megtudta, feljelentést tett ellene vétkes bukás miatt. Pénzügyei teljesen rendben vannak.

Pogrom Lodzban.

SZENTPÉTERVÁR, jul. 6. Lodzban egy rituális gyilkosság hírére pogron tört ki. Sok zsidót megvertek és lakásaik ablakait betörték. A zavargásnak a rendőrség vetett véget.

Hungaria Pensio Lussingrande

Elegáns, napos lakoszobák; férfi- és hölgy-szalón,
kert, 2 terrasz. Villanyvilágítás.

**Teljes penzió: lakás háromszori
étkezéssel napi 7.— korona.**

Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtnak be.

Pichelmayer Lajos tulajdonos.

**SZEKRÉNYEK, ÁGYAK, KONYHAKRENDE-
CEK, IRÓASZTALOK,** készen kaphatók
esetleg részletfizetésre is kedvező felté-
telek mellett. Minden e szakmába vágó
munka ugyszintén javítás elvállaltatik.

ASZTALOS MÜHELY,

Via Munkácsy 7. szám.

Richter cipői

**a legjobbak és
legelegánsabbak**

RICHTER FERENC cipésmester Fiume, Corso 37, Via
Municipio 2 és Abbazia Reichsstrasse 39.

„MIRAMARE” Palace szálló, Cirkvenica.

Naposabb mint Abbazia. Az elő-
kelő társaság kedvelt szállója. 70 modern,
kényelemmel berendezett szoba; villany-
világítás, lift, meleg tengervíz fürdő a
házban. Teljes pensio 8 K-tól feljebb.
Elsőrangú konyha. Prospektust küld az
igazgatóság.

ADELSBERG

a világhírű barlangváros legelőkelőbb szállója

Grand Hotel Adelsbergerhof.

Penzió, étterem, kávéház, autogarage. Olcsó árak.

A szálló hatalmas park közepén fekszik. - Üdülőknek
igen alkalmas hely.

A Klotild-Fürdő és Pensio Fiume-Susák.

megnyílt. Vasárnaponként katonazene.

Resch Antónia.

Igyék naponta 1-2 palczk

Dupla-malátasürt,

de Szent István védjegyűt,
mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a
„Kőbányai Polgári Sö főződe”
ezen világhírű söre, amelyet ma
már minden országban utánoz-
nak. Nemcsak a legelvezetesebb
üdítő ital, de csodálatos gyógy-
hatása is van idegesség-, étvágy-
hiány-, vérszegénység-, álmat-
lanság-, tüdő- és gyomorbajoknál;
igen ajánlandó lábbadozó bete-
geknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi
tanár Budapesten; Glax tanár Ab-
baziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer
és csemege kereskedésben. Frissen csapról
kimérve minden előkelő étteremben.

VEGLIA

Hotel Quarnero

Közvetlen a tengerparton, a kikötőnél.
Tengerre nyíló szobák, teljesen ujonnan
berendezve. Caffé-Restaurant. Pensió.
Nagyon olcsó árak.

VEGLIA

Hotel „Central“

Teljesen új épület. - Caffé-Restaurant.
Egy ágyas szoba K. 2.— - Két ágyas
szoba K. 3.— - Teljes pensió K. 5.—
Portás minden hajóérkezéskor.

Lido-Velence

Albergo Marino

a tengerparton, az Excelsior Palace mel-
lett. 1912 májusban megnyílt szálló, hat-
van a tengerre nyíló szobával. Modern
kényelem, fürdők, nagy veranda, olvasó-
terem, kávéház és étterem. - Mérsékelt
árak. (A Lido teljesen szunyogmentes).
Telefon 108. Vianelli tulajdonos.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő viscontai és mátra-
hegyaljai fehér rizling és vörös bo-
rokat, szavatolt természetes tiszta mi-
nőségben, literjét 70 fillérért, avagy
házhoz szállítva, fogyasztási adóval
együtt 90 fillérért.

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápáry 16.
Legkisebb vétel 30 liter. — Mintát ingyen.

Kovács József

női szabó

ABBAZIA. Postaépület,

Mérték után a legolcsóbb árak mellett
készít angol és francia női ruhákat.

**Ékszer, arany, ezüst és china-
ezüst-árak**

dús választékban szigorú szolid kiszol-
gálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész czégnél.

::: Fiume, CORSO 35. :::

Telefon szám 206.

A legkellemesebb izü és legolcsobb savanyuviz a

Pécsi Tettye : forrásviz :

kapható minden droge-riában és étteremben.

Fiumei raktár: Fratelli Tausz cégnél. Telefon 186. szám.

Modern Női Fodrász Terem CORTE ANGELO, FIUME

Corso 27 sz., I. emelet. Telef. 2-27.

Coiffeur - Postiseur - Parfumeur.

Onduláció, jelméz-parókok, kézpolás (Manicure), arcsmassage villamos árammal és gőzzel. — Hajfestés é-féjmosás, a fej szárítása villamos készülék segítségével. Hajmunkák, párisi, londoni és bécsi modellek szerint.

Külön termek - Kivánságra házhoz küldök.

Rossz Gyomortól

ered számtalan betegség! Az egészség megóvásának egyik alapfeltétele az egészséges, jó gyomor, s ezért kell állandóan arra törekedni, hogy étvágyunk és emésztésünk kifogástalan legyen! A Gyarmati-féle **Universal-balzsam** az a csudás hatású háziszor, mely kávéskanalankint használva, kellemes, gyengéd hashajtó, anélkül, hogy a szervezetre ártalmas volna. A hashajtószereknél általában fellépő kellemetlen utóérzés egyáltalában nem tapasztalható e balzsam használatánál. Mivel pedig a legtöbb betegség a gyomor rendellenes működéséből származik, páratlan hatású a Gyarmati-féle balzsam **étvágytalanság, bűzös száj, gyomor-puffadás, colika, gyomorégés, görcs, bél- és májbajoknál is.** Árát, hogy azt a legszegényebb is megszerezhesse, igen olcsó szabtuk: 1 mintaiveg 1 kor.; 12 üveg portómentesen csak 5 kor. az **egyedüli készítőnél:**

Gyarmati Emil városi gyógyszerelő, Baja.

Ajánlom egyben kozmetikai laboratoriu-mom világhírű kosmetikai, háztartási és gyógyszer specialitásait. Prospektussal ingyen szolgálok. Viszonteladók az összes czikkekből nagy engedményt kapnak!

Szabadcs Penzió, Abbazia Villa Jolanda és Villa Melanie

Mind a kettő közvetlen a tengerparton. Saját tengeri fürdő. Elismert jó magyar konyha. Olcsó árak. ::

Ertesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi és nyári ujdonságaim megérkeztek.

Mértékutáni megrendelések a legdivat-sabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szives pártfogást kér

Kalmár János férfiszabó
Fiume, Via Ciotta 2 szám.

Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi házakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat** épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladásra és bérbeadásra.**

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek** is eladók. **A telep csatornázással, vízvezetékel s villanyvilágítással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott kavics, homok és köliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában Via Clotilde 4. sz. a.

Pecsinei nagyfürdő.

Megnyilt.

az eddig özv. Glavan V.-né tulajdonát képezett **pecsinei fürdő és vendéglő.** A fürdő minden kényelemmel van berendezve s teljesen megfelel a legkényesebb igényeknek. A vendéglőben kiváló belföldi és dalmát borok, valamint kőbányai polgári sör kerül kimérésre. Kifünő hideg és meleg ételek.

Minél nagyobb támogatást kérnek

CALOGERA és Tsa
özv. Glavan V.-né utódai.

Cirkvenica **Klotild** főhercegnő

szálló 1 percnyire a kikötőtől.
Szobák 2.-- koronától feljebb.
!! Az étteremben olcsó árak. !!

CIRKVENICA

Bellevue szálló es penzio

A legszebb fekvésben, a moloval szemben.
Gyönyörű terrasz. * Kifünő konyha.
:: Csupa tengerre nyíló szoba. ::

NOVI Cirkvenica mellett, az Adria legszebb üdülőhelye.

„SAN MARINO SZÁLLÓ“

közvetlenül a tengerparton. Teljesen új, modernül berendezett szobák. Saját hideg és meleg tengeri fürdők. Telefon, távírda
:: a házban. Pompás étkezés. ::

„Varázsfuvola.“
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős böngövel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt **csak 4 korona.**
Csakis Wagner „Hangszer-Király“ országoserte elismert legolcsobb hangszerárúházában kapható, Budapest, József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. — Kérjen teny-képes hangszerárjegyzéket.

Használt és új butort

veszek és eladok. Meghívásra házhoz is jövök.

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél
Via G. Parini 6. szám.

Elsőrendű minőségű, pontos **schaff-hauseni-, Omega-, Zenith- és Glashütte-**órák, arany, ezüst és acélban, leggazdagabb választékban, olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél
Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában

Pont

e vasuti állomással szemben van

Stoicovich vendéglője

Mindig frissen csapolt kőbányai polgári sör. Jó magyar konyha.

.. **Kiadó szobák.** ..

Magyarok !!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolt kőbányai sört, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe
Via Francesco Petrarca 6.

➔ **Ejjel 2 óráig nyitva.** ➔

RENRO FERENC KÁVÉHÁZA

ABBAZIA, a Tommasich fürdőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rummal	40 "
Üveg sör	40 "
1 liter bor	1.20 "
Tej	24 "

Fehérnemű és

uri divatcikkek,

csecsemő fehérneműek különlegessége.

VUJA M. - FIUME

Via Adamich.

TELEFON 74. szám.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknél, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve, kellemes üdítő hatása.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

Ritűntetett angol női- és férfi szabó.

Legdivatosabb ruhákat gyorsan és kitűnően végzi. Javítás valamint ruhavasálás elfogadtatik.

Guczul András, Abbazia.

Lovrana legolcsóbb és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“
(„Zur schönen Kärntnerin“)

Magyarok találkozó helye.

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordürrel és fémsarokkal.

150x200 nagyság	K 8.50 darabja
200x250 "	K 14.— "
200x300 "	K 17.— "

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	K. 1.70
110 cm. magas méterenként	K. 2.10
115 cm. magas méterenként	K. 2.40

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	K. 1.60
90 cm. magas méterenként	K. 2.10
100 cm. magas méterenként	K. 2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume

Via della Torre I. szám.

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri és napfürdők, 250 szép kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő Konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméből a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

➔ **Fürdőjegyek fehérneművel 40 fillér.** ➔

Olcsó fürdőbérletjegyek.

GRADO

tengeri fürdő az Adrián. Gyógyidény áprilistól októberig. Fürdőidény májustól szeptemberig. Pompás fővényes strand. Homok- és napfürdők. 14.000 fürdővendég. Nagy fürdőintézet. 1400-nál több családi sátor a fővényparton. 30 szálló és penzió. Felvilágosítással és prospektussal ingyen szolgál a

FÜRDŐBIZOTTSÁG.

„ADRIA“ szálló és étterem

Via Adamich 5. szám.

Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak. Tulajdonos Tranquillo de Negri.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

ABBAZIA**CAFÉ WAGNER KÁVÉHÁZ.**

Fényűzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiárd szalonok Tengerparti terrasza és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők.

Számos látogatást kér

WAGNER RICHARD, tulajdonos.

TÓTH JÁNOS

magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

**- Cirkvenica -
CAFFÉ CENTRAL**

Cirkvenica egyetlen kávéháza és cukrászdája a tengerparton.

Bel- és külföldi hírlapok.

Játékszobák. - Billiárd.

LOVRANA**„ADRIA“ KÁVÉHÁZ**

Nagy strandterrasza, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaziából hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: **Glück Alfonz**

a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

ABBAZIA

:: Hotel, Penzió és Caffé-Restaurant ::

„TRAUBE“

Árnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye.

TRIESZT**ALLA STAZIONE**

étterem a pályaudvarral szemben. Kitűnő konyha. Mindenkor friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. **Andriancich Ant.**

a fiumei Deák szálló volt partása.

KINCSETÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomor tisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

— Minden gyógytárban kapható. —

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek,

Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtételek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

Nyomatott a „Mercur“ nyomdában Fiume.